

32006D0974

30.12.2006

JURNALUL OFICIAL AL UNIUNII EUROPENE

L 400/299

**DECIZIA CONSILIULUI
din 19 decembrie 2006**

**privind programul specific „Capacități” de punere în aplicare a celui de-al șaptelea Program-cadru al
Comunității Europene pentru activități de cercetare, de dezvoltare tehnologică și demonstrative
(2007-2013)**

(Text cu relevanță pentru SEE)

(2006/974/CE)

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul de instituire a Comunității Europene, în special articolul 166 alineatul (4),

având în vedere propunerea Comisiei,

având în vedere avizul Parlamentului European ⁽¹⁾,

având în vedere avizul Comitetului Economic și Social European ⁽²⁾,

întrucât:

- (1) În conformitate cu articolul 166 alineatul (3) din tratat, Decizia 1982/2006/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 18 decembrie 2006 privind al șaptelea Program-cadru al Comunității Europene pentru activități de cercetare, de dezvoltare tehnologică și demonstrative (2007-2013) ⁽³⁾ (denumit în continuare „programul-cadru”) trebuie să fie pusă în aplicare prin intermediul unor programe specifice care precizează normele de aplicare, stabilesc durata și mijloacele considerate necesare pentru realizarea acestora.
- (2) Programul-cadru este structurat pe patru tipuri de activități: cooperare transnațională pe teme definite în raport cu politicile existente („Cooperare”), activități efectuate de către cercetători pe baza inițiativei comunității de cercetare („Idei”), susținerea formării și dezvoltării carierei cercetătorilor („Personal”) și susținerea capacităților de cercetare („Capacități”). Activitățile incluse în categoria „Capacități”, în ceea ce privește acțiunile indirecte, trebuie să fie puse în aplicare prin prezentul program specific.
- (3) Regulile de participare a întreprinderilor, centrelor de cercetare și universităților și regulile privind difuzarea rezultatelor cercetării pentru programul-cadru (denumite în continuare „regulile de participare și difuzare”) ar trebui să fie aplicate acestui program specific.
- (4) Programul-cadru ar trebui să completeze activitățile desfășurate în statele membre, precum și alte acțiuni comunitare, care sunt necesare pentru efortul strategic general depus în vederea punerii în aplicare a obiectivelor de la

Lisabona, în special alături de cele privind fondurile structurale, agricultura, educația, formarea, cultura, competitivitatea și inovația, industria, sănătatea, protecția consumatorilor, ocuparea forței de muncă, energia, transportul și mediul.

- (5) Activitățile legate de inovație și de IMM-uri, susținute în temeiul programului-cadru în cauză, ar trebui să fie complementare celor realizate în temeiul programului-cadru pentru competitivitate și inovație, în vederea eliminării discrepanței existente între cercetare și inovație și a promovării tuturor formelor de inovație.
- (6) Punerea în aplicare a programului-cadru poate genera apariția altor programe suplimentare care implică participarea doar a anumitor state membre, participarea Comunității la programe desfășurate de mai multe state membre sau crearea unor întreprinderi comune sau a altor aranjamente, în sensul articolelor 168, 169 și 171 din tratat.
- (7) Prezentul program specific ar trebui să ofere o contribuție Băncii Europene de Investiții (BEI), în vederea constituirii unui „mecanism de finanțare cu partajarea riscului” în vederea îmbunătățirii accesului la împrumuturile acordate de BEI.
- (8) Astfel cum se precizează la articolul 170 din tratat, Comunitatea a încheiat o serie de acorduri internaționale în domeniul cercetării și ar trebui să se depună eforturi pentru a consolida cooperarea internațională în domeniul cercetării, în vederea integrării Comunității în comunitatea mondială de cercetare. Prin urmare, programul specific în cauză este deschis participării țărilor care au încheiat acorduri în acest sens și, de asemenea, la nivel de proiect și pe baza existenței interesului reciproc, participării entităților din țări terțe și a organizațiilor internaționale pentru cooperarea științifică.
- (9) Activitățile de cercetare desfășurate în cadrul prezentului program ar trebui să respecte principiile etice fundamentale, inclusiv cele enunțate în Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene.
- (10) Punerea în aplicare a programului-cadru ar trebui să contribuie la promovarea dezvoltării durabile.

⁽¹⁾ Avizul din 30 noiembrie 2006 (nepublicat încă în Jurnalul Oficial).

⁽²⁾ JO C 185, 8.8.2006, p. 10.

⁽³⁾ JO L 412, 30.12.2006, p. 1.

- (11) Ar trebui să se asigure buna gestiune financiară și punerea în aplicare corespunzătoare a programului-cadru în modul cel mai eficient și mai ușor de utilizat posibil, prin asigurarea certitudinii juridice și a accesibilității programului pentru toți participanții, în conformitate cu Regulamentul (CE, Euratom) nr. 1605/2002 al Consiliului din 25 iunie 2002 privind Regulamentul financiar aplicabil bugetului general al Comunităților Europene ⁽¹⁾ și cu Regulamentul (CE, Euratom) nr. 2342/2002 al Comisiei ⁽²⁾ de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului financiar și cu toate modificările ulterioare.
- (12) Ar trebui să se adopte măsuri corespunzătoare – proporționale cu interesele financiare ale Comunităților Europene – pentru a monitoriza atât eficiența sprijinului financiar acordat, cât și eficiența utilizării acestor fonduri în vederea combaterii neregulilor și fraudei și trebuie să se adopte măsurile necesare pentru a recupera fondurile pierdute, plătite în mod necorespunzător sau folosite în mod incorect, în conformitate cu Regulamentul (CE, Euratom) nr. 2988/95 al Consiliului din 18 decembrie 1995 privind protecția intereselor financiare ale Comunităților Europene ⁽³⁾, cu Regulamentul (Euratom, CE) nr. 2185/96 al Consiliului din 11 noiembrie 1996 privind controalele și inspecțiile la fața locului efectuate de Comisie în scopul protejării intereselor financiare ale Comunităților Europene împotriva fraudei și a altor abateri ⁽⁴⁾ și cu Regulamentul (CE) nr. 1073/1999 al Parlamentului European și al Consiliului din 25 mai 1999 privind investigațiile efectuate de Oficiul European Antifraudă (OLAF) ⁽⁵⁾.
- (13) Având în vedere faptul că măsurile necesare pentru punerea în aplicare a prezentei decizii sunt în principal măsuri de gestionare, acestea trebuie, prin urmare, să fie adoptate prin procedura de gestionare prevăzută la articolul 4 din Decizia 1999/468/CE a Consiliului din 28 iunie 1999 de stabilire a normelor privind exercitarea competențelor de executare conferite Comisiei ⁽⁶⁾. Pe de altă parte, cercetarea care presupune utilizarea embrionilor umani și a celulelor stem de la embrionii umani implică o serie de probleme etice specifice, astfel cum se prevede la articolul 4 din prezenta decizie. Prin urmare, ar trebui să se adopte măsuri pentru finanțarea unor astfel de proiecte prin procedura de reglementare prevăzută la articolul 5 din Decizia 1999/468/CE.
- (14) Programul specific „Capacități” ar trebui să dispună de propria linie bugetară în bugetul general al Comunităților Europene.
- (15) În cursul punerii în aplicare a prezentului program, trebuie să se acorde o atenție corespunzătoare abordării integratoare a egalității de gen, precum și, *inter alia*, condițiilor de muncă, transparenței proceselor de recrutare și

dezvoltării carierei în ceea ce privește cercetătorii recrutați pentru proiectele și programele finanțate în cadrul acțiunilor din prezentul program, pentru care Recomandarea Comisiei din 11 martie 2005 privind Carta europeană pentru cercetători și Codul de conduită pentru recrutarea cercetătorilor oferă un cadru de referință, prin respectarea caracterului său voluntar,

ADOPTĂ PREZENTA DECIZIE:

Articolul 1

Prin prezenta se adoptă, pentru perioada 1 ianuarie 2007 – 31 decembrie 2013, programul specific „Capacități” pentru activitățile comunitare în domeniul cercetării, al dezvoltării tehnologice și demonstrative, denumit în continuare „programul specific”.

Articolul 2

Programul specific susține activitățile desfășurate pentru programul „Capacități”, menite să sprijine principalele aspecte ale capacităților europene de cercetare și inovare, după cum urmează:

- (a) infrastructuri de cercetare;
- (b) cercetare în beneficiul întreprinderilor mici și mijlocii (IMM-uri);
- (c) regiuni ale cunoașterii;
- (d) potențial de cercetare;
- (e) știința în societate;
- (f) susținerea dezvoltării coerente a politicilor de cercetare;
- (g) activități de cooperare internațională.

Punerea în aplicare a prezentului program specific poate genera programe suplimentare care presupun participarea doar a anumitor state membre, participarea Comunității la programe desfășurate de mai multe state membre sau crearea unor întreprinderi comune sau a altor aranjamente, în sensul articolelor 168, 169 și 171 din tratat.

Obiectivele și liniile generale ale activităților menționate anterior sunt stabilite în anexa I.

Articolul 3

În conformitate cu anexa II la programul-cadru, suma considerată necesară pentru executarea programului specific este de 4 097 milioane EUR, din care mai puțin de 6 % reprezintă cheltuielile administrative ale Comisiei. O repartizare orientativă a sumei în cauză este prevăzută în anexa II.

⁽¹⁾ JO L 248, 16.9.2002, p. 1.

⁽²⁾ JO L 357, 31.12.2002, p. 1. Regulament, astfel cum a fost modificat ultima dată prin Regulamentul (CE, Euratom) nr. 1248/2006 (JO L 227, 19.8.2006, p. 3).

⁽³⁾ JO L 312, 23.12.1995, p. 1.

⁽⁴⁾ JO L 292, 15.11.1996, p. 2.

⁽⁵⁾ JO L 136, 31.5.1999, p. 1.

⁽⁶⁾ JO L 184, 17.7.1999, p. 23. Decizie, astfel cum a fost modificată prin Decizia 2006/512/CE (JO L 200, 22.7.2006, p. 11).

Articolul 4

(1) Toate activitățile de cercetare desfășurate în temeiul prezentului program specific se realizează în conformitate cu principiile etice fundamentale.

(2) Nu sunt finanțate în temeiul prezentului program următoarele domenii de cercetare:

- activități de cercetare care vizează clonarea umană în scopuri reproductive;
- activități de cercetare destinate să modifice moștenirea genetică a ființelor umane și care ar putea face ereditare ⁽¹⁾ modificările în cauză;
- activități de cercetare destinate să creeze embrioni umani doar în scopul cercetării sau pentru obținerea celulelor stem, inclusiv prin intermediul transferului de nucleu de celule somatice.

(3) Cercetarea desfășurată asupra celulelor stem umane, atât adulte, cât și embrionare, poate fi finanțată în funcție atât de conținutul propunerii științifice, cât și de cadrul juridic al statului sau al statelor membre implicate.

Orice cerere de finanțare pentru activități de cercetare privind celulele stem de la embrioni umani conține, după caz, detalii privind licența și măsurile de control ce vor fi luate de autoritățile competente ale statelor membre, precum și detalii cu privire la aprobarea sau aprobările etice care vor fi furnizate.

În ceea ce privește prelevarea celulelor stem de la embrioni umani, instituțiile, organizațiile și cercetătorii se supun unui regim strict de acordare a licenței și de control, în conformitate cu cadrul juridic din statul sau statele membre implicate.

(4) Domeniile de cercetare menționate anterior se revizuiesc pentru a doua fază a prezentului program (2010-2013), având în vedere progresele științifice.

Articolul 5

(1) Programul specific este pus în aplicare prin intermediul unor regimuri de finanțare stabilite în anexa III la programul-cadru.

(2) Anexa III la prezentul program specific prevede modalitățile de acordare a unui grant Băncii Europene de Investiții în vederea stabilirii unui mecanism de finanțare cu partajarea riscului.

(3) Anexa IV la prezentul program specific prevede o posibilă inițiativă pentru punerea în aplicare comună a programelor naționale de cercetare, care ar putea face obiectul unei decizii separate, în temeiul articolului 169 din tratat.

(4) Regulile de participare și de difuzare se aplică prezentului program specific.

⁽¹⁾ Se pot finanța activitățile de cercetare privind tratarea cancerului la gonade.

Articolul 6

(1) Comisia elaborează un program de lucru pentru punerea în aplicare a programului specific, care să precizeze într-un mod mai detaliat obiectivele și prioritățile științifice și tehnologice prevăzute în anexa I, regimul de finanțare folosit pentru acțiunile care fac obiectul cererilor de oferte și calendarul de punere în aplicare.

(2) Programul de lucru ține cont de activitățile de cercetare relevante desfășurate de statele membre, de țările asociate și organizațiile europene și internaționale și obținerea valorii adăugate europene, precum și impactul asupra competitivității întreprinderilor și relevanța pentru alte politici comunitare. Programul în cauză se actualizează, după caz.

(3) Propunerile de acțiuni indirecte în cadrul regimurilor de finanțare se evaluează și proiectele se selectează ținând seama de criteriile menționate la articolul 15 alineatul (1) litera (a) din regulile de participare și de difuzare.

(4) Programul de lucru poate identifica:

- (a) organizații care primesc finanțări sub forma unei cotizații de membru;
- (b) acțiuni de susținere pentru activitățile unor entități juridice specifice.

Articolul 7

(1) Comisia este responsabilă pentru punerea în aplicare a programului specific.

(2) Procedura de gestionare prevăzută la articolul 8 alineatul (2) se aplică pentru adoptarea următoarelor măsuri:

- (a) programul de lucru menționat la articolul 6, inclusiv regimurile de finanțare folosite, conținutul cererilor de oferte și criteriile de evaluare și de selecție care se vor aplica;
- (b) orice ajustare adusă la împărțirea indicativă a sumei prevăzute în anexa II;
- (c) aprobarea finanțării acordate pentru activitățile menționate la articolul 2 literele (a)-(g), în cazul în care valoarea estimată a contribuției comunitare în temeiul prezentului program este egală sau mai mare de 0,6 milioane EURO;
- (d) stabilirea mandatului pentru evaluările prevăzute la articolul 7 alineatele (2) și (3) din programul-cadru.

(3) Procedura de reglementare prevăzută la articolul 8 alineatul (3) se aplică pentru aprobarea finanțării activităților care presupun utilizarea embrionilor umani și a celulelor stem de la embrioni umani.

Articolul 8

- (1) Comisia este asistată de către un comitet.
- (2) În cazul în care se face trimitere la prezentul alineat, se aplică articolele 4 și 7 din Decizia 1999/468/CE.

Perioada prevăzută la articolul 4 alineatul (3) din Decizia 1999/468/CE se stabilește la două luni.

- (3) În cazul în care se face trimitere la prezentul alineat, se aplică articolele 5 și 7 din Decizia 1999/468/CE.

Perioada prevăzută la articolul 5 alineatul (6) din Decizia 1999/468/CE se stabilește la două luni.

- (4) Comisia informează în mod constant comitetul în legătură cu evoluția generală a punerii în aplicare a programului specific și, în special, îi furnizează acestuia în timp util informații privind toate activitățile de cercetare și dezvoltare tehnologică propuse sau finanțate în temeiul prezentului program, astfel cum se prevede în anexa V.

- (5) Comitetul își stabilește regulamentul de procedură.

Articolul 9

Comisia procedează la monitorizarea, evaluarea și revizuirea independentă, prevăzute la articolul 7 din programul-cadru, a activităților desfășurate în domeniile reglementate de programul specific.

Articolul 10

Prezenta decizie intră în vigoare în a treia zi de la data publicării în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*.

Articolul 11

Prezenta decizie se adresează statelor membre.

Adoptată la Bruxelles, 19 decembrie 2006.

Pentru Consiliu

Președintele

J. KORKEAOJA

ANEXA I

OBIECTIVE ȘTIINȚIFICE ȘI TEHNOLOGICE, LINIILE GENERALE ALE TEMELOR ȘI ALE ACTIVITĂȚILOR**INTRODUCERE**

Prezentul program specific va consolida capacitățile de cercetare și inovare din toată Europa și va asigura utilizarea optimă a acestora. Acest scop se realizează prin:

- optimizarea utilizării și a dezvoltării infrastructurilor de cercetare;
- consolidarea capacităților inovatoare ale IMM-urilor și a abilității acestora de a beneficia de pe urma cercetării;
- susținerea dezvoltării grupurilor regionale de IMM-uri concentrate pe cercetare;
- deblocarea potențialului de cercetare din regiunile de convergență și cele ultraperiferice din Uniunea Europeană;
- apropierea științei și societății pentru integrarea armonioasă a științei și a tehnologiei în societatea europeană;
- susținerea dezvoltării coerente a politicilor de cercetare;
- acțiuni și măsuri de susținere a cooperării internaționale.

Se va ține seama, în mod corespunzător, de principiul dezvoltării durabile și cel al egalității de șanse între femei și bărbați. În plus, considerațiile referitoare la aspecte etice, sociale, juridice și culturale mai extinse ale activităților de cercetare ce urmează a fi desfășurate și a aplicațiilor posibile ale acestora, precum și repercusiunile socioeconomice ale dezvoltării și prospectării științifice și tehnologice fac parte, după caz, din activitățile desfășurate în temeiul prezentului program specific.

Acțiunile pentru coordonarea programelor necomunitare pot fi efectuate în cadrul programului specific în cauză prin folosirea mecanismului ERA-NET și prin participarea Comunității la punerea în aplicare comună a programelor naționale de cercetare (articolul 169 din tratat), astfel cum se prevede în programul specific „Cooperare”.

Se urmărește identificarea unor sinergii și complementarități cu alte politici și programe comunitare, precum politica regională și politica de coeziune, fondurile structurale, programul pentru competitivitate și inovare și programele relevante pentru educație și formare profesională ⁽¹⁾.

Aspecte etice

În cursul punerii în aplicare a prezentului program specific și în timpul activităților de cercetare care derivă din acesta, trebuie să se respecte principiile etice fundamentale. Principiile în cauză includ, *inter alia*, principiile enumerate în Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene, printre care se numără următoarele: protecția demnității umane și a vieții omenești, protecția datelor cu caracter personal și a vieții private, precum și protecția animalelor și a mediului, în conformitate cu dreptul comunitar și cu cele mai recente versiuni ale convențiilor, ale orientărilor și ale codurilor de conduită internaționale relevante, cum ar fi, de exemplu Declarația de la Helsinki, Convenția Consiliului Europei privind drepturile omului și biomedicina, semnată la Oviedo la 4 aprilie 1997 și protocoalele sale adiționale, Convenția ONU cu privire la drepturile copilului, Declarația universală asupra genomului uman și a drepturilor omului, adoptată de UNESCO, Convenția ONU privind interzicerea armelor biologice și cu toxine (BTWC), Tratatul internațional privind resursele fitogenetice pentru alimentație și agricultură și rezoluțiile relevante ale Organizației Mondiale a Sănătății (OMS).

De asemenea, se va ține seama și de avizele Grupului european de consilieri privind implicațiile etice ale biotehnologiei (1991-1997), precum și de avizele Grupului european pentru etică în știință și noi tehnologii (din 1998).

În conformitate cu principiul subsidiarității și având în vedere diversitatea abordărilor existente în Europa, participanții la proiectele de cercetare trebuie să respecte legislația, normele administrative și normele etice actuale din țările în care se desfășoară activitățile de cercetare. În toate cazurile, se aplică dispozițiile naționale, iar Comunitatea nu va finanța efectuarea unor cercetări care sunt interzise într-un anumit stat membru sau țară.

După caz, cei care desfășoară proiecte de cercetare trebuie să solicite aprobarea din partea comitetelor de etică naționale sau locale competente, înainte de a începe activități de cercetare și dezvoltare tehnologică. Comisia va organiza în mod sistematic o evaluare etică pentru propunerile care privesc aspecte etice sensibile sau alte aspecte etice care nu au fost tratate în mod corespunzător. În anumite cazuri, evaluarea etică poate fi realizată în cursul punerii în aplicare a proiectului.

Nu se acordă finanțare pentru activități de cercetare care sunt interzise în toate statele membre.

⁽¹⁾ În vederea facilitării punerii în aplicare a programului, pentru fiecare ședință a comitetului responsabil pentru program, astfel cum se prevede în ordinea de zi, Comisia va rambursa, în conformitate cu orientările stabilite, cheltuielile unui reprezentant per stat membru, precum și cele ale unui expert/consilier per stat membru pentru elementele ordinii de zi pentru care un stat membru necesită cunoștințe specializate.

Protocolul privind protecția și bunăstarea animalelor, anexat la tratat, solicită Comisiei să țină seama de cerințele privind bunăstarea animalelor în procesul de elaborare și punere în aplicare a politicilor comunitare, inclusiv în domeniul cercetării. Directiva 86/609/CEE a Consiliului din 24 noiembrie 1986 privind apropierea actelor cu putere de lege și a actelor administrative ale statelor membre în ceea ce privește protecția animalelor utilizate în scopuri experimentale și în alte scopuri științifice ⁽¹⁾ prevede ca toate experimentele să fie concepute, astfel încât să se evite chinuirea, durerea și suferința inutilă la animalele destinate experimentelor; să se utilizeze un număr minim de animale; să fie implicate animale cu un grad minim de sensibilitate neurofiziologică; și să cauzeze cel mai mic grad de durere, suferință, chin sau vătămări durabile. Modificarea patrimoniului genetic la animale și clonarea animalelor pot fi luate în considerare doar în cazul în care scopurile sunt justificate din punct de vedere etic și condițiile sunt de așa natură încât se garantează bunăstarea animalelor și se respectă principiile biodiversității.

În cursul punerii în aplicare a prezentului program, Comisia va monitoriza periodic progresele științifice și dispozițiile naționale și internaționale, pentru a ține seama de evoluțiile în domeniu.

Cercetarea privind etica referitoare la dezvoltările științifice și tehnologice se va desfășura în cadrul părții „Știința și societatea” din prezentul program.

1. INFRASTRUCTURILE DE CERCETARE

Obiectiv

Optimizarea modului de folosire și dezvoltare a celor mai bune infrastructuri de cercetare existente în Europa și aducerea unei contribuții la crearea de noi infrastructuri de cercetate în toate domeniile științifice și tehnologice, de interes paneuropean, necesare comunității științifice europene; pentru a-și menține poziția de frunte în evoluția activităților de cercetare și pentru a putea contribui la consolidarea bazei de cunoștințe și a know-how-ului tehnologic ale industriei.

Abordare

Pentru ca Europa să devină cea mai competitivă și dinamică economie bazată pe cunoaștere din întreaga lume, infrastructurile de cercetare moderne și eficiente sunt esențiale în vederea atingerii supremației științifice și tehnologice. Infrastructurile de cercetare au un rol esențial în crearea și difuzarea de cunoștințe și tehnologii, în aplicarea și exploatarea acestora, favorizând astfel inovarea și contribuind la dezvoltarea spațiului european de cercetare. Accesul la aceste infrastructuri este din ce în ce mai indispensabil atât în toate domeniile științei și tehnologiei, cât și în adoptarea de politici pe baza unor elemente concrete. Multe infrastructuri de cercetare au evoluat de la instalații de mari dimensiuni dedicate exclusiv unei discipline specifice la mecanisme care stau la dispoziția unei mari varietăți de comunități științifice. Conceptele recente despre infrastructură, susținute de tehnologia informației și comunicării, se extind, de asemenea, și ajung să includă sisteme distribuite de hardware, software și conținut constituind depozite de cunoștințe cu o valoare cumulativă enormă în diverse discipline.

Acțiunea propusă va contribui, în special, la dezvoltarea, exploatarea și conservarea cunoștințelor, prin susținerea infrastructurilor de cercetare, bazate atât pe o abordare ascendentă, bazată pe excelență, cât și pe o abordare focalizată. De asemenea, modernizarea strategică a infrastructurilor electronice de informație și comunicare și a infrastructurilor virtuale se consideră a fi un motor în vederea schimbării modului de desfășurare a activităților științifice. Statele membre vor continua să aibă un rol esențial în dezvoltarea și finanțarea infrastructurilor.

Termenul „infrastructuri de cercetare”, în contextul programului-cadru comunitar pentru cercetare și dezvoltare tehnologică se referă la instalațiile, resursele și serviciile necesare pentru efectuarea de lucrări de cercetare de către comunitatea de cercetare în toate domeniile științifice și tehnologice. Prezenta definiție cuprinde, alături de resursele umane asociate:

- echipamente importante sau seturi de instrumente folosite în scopuri de cercetare,
- resurse cognitive precum colecții, arhive, informații sau sisteme structurate în legătură cu gestionarea datelor - folosite în cercetarea științifică.
- infrastructuri de abilitare bazate pe tehnologii ale informației și comunicării, precum GRID, infrastructurile de calcul, software și sistemele de comunicații,
- orice altă entitate unică prin natura sa, folosită în cercetarea științifică.

Numai infrastructurile de cercetare sau rețelele de infrastructuri de cercetare care prezintă un interes evident pentru comunitatea științifică europeană (universități, sectorul public și industrial), în ceea ce privește performanța și accesul, pot beneficia de sprijin. Infrastructurile menționate anterior trebuie să contribuie semnificativ la dezvoltarea capacităților de cercetare europene.

Prezentul program va asigura coordonarea globală, în ceea ce privește infrastructurile de cercetare tematică din programul specific „Cooperare”.

⁽¹⁾ JO L 358, 18.12.1986, p. 1. Directivă, astfel cum a fost modificată prin Directiva 2003/65/CE a Parlamentului European și a Consiliului (JO L 230, 16.9.2003, p. 32).

Activități

Activitățile vor cuprinde următoarele linii de acțiune:

- optimizarea utilizării și îmbunătățirea performanței infrastructurilor de cercetare existente,
- favorizarea dezvoltării noilor infrastructuri de cercetare (sau a modernizărilor importante aduse infrastructurilor existente) de interes paneuropean, pe baza activității ESFRI (Forumul Strategic European privind Infrastructurile de Cercetare),
- măsuri de sprijin, ce includ sprijin acordat pentru a răspunde nevoilor care apar pe parcurs.

1.1. Infrastructurile de cercetare existente

Acțiunile privind infrastructurile de cercetare vor viza consolidarea capacităților europene și performanța unor infrastructuri de cercetare specifice, precum și creșterea implicării comunităților de utilizatori în posibilitățile oferite de infrastructurile de cercetare și a angajamentului acestora de a investi în cercetarea la nivel înalt. Activitățile vor consta în susținerea unei optimizări a infrastructurilor de cercetare europene prin „integrarea” capacităților și a eforturilor, ceea ce va duce la cea mai eficientă utilizare a instalațiilor, a resurselor și a serviciilor în toate domeniile științei și tehnologiei și la favorizarea „accesului transnațional” la infrastructurile existente.

1.1.1. Activități de integrare

Infrastructurile de cercetare de nivel mondial necesită investiții enorme și pe termen lung în resurse (umane și financiare). Acestea ar trebui să fie folosite și exploatare de o comunitate cât mai mare de oameni de știință și de industrii cliente la scară europeană. În plus, optimizarea și consolidarea capacităților și a performanței infrastructurilor de cercetare la nivel comunitar trebuie promovate și îmbunătățite în permanență, pentru a răspunde nevoilor tot mai mari și emergente ale științei. Acest fapt se poate realiza cel mai bine prin stimularea folosirii, dezvoltării și a modernizării acestora, într-un mod coordonat.

Comunitatea ar trebui să contribuie la obiectivul menționat anterior prin promovarea activităților de integrare. Activitățile în cauză vor garanta faptul că cercetătorii europeni, inclusiv cercetătorii din industrie, IMM-urile, regiunile periferice și ultraperiferice pot avea acces la cele mai bune infrastructuri de cercetare pentru a-și desfășura activitățile de cercetare, prin sprijinirea furnizării integrate de servicii legate de infrastructură pentru comunitatea de cercetare de la nivel european și internațional, după caz. De asemenea, activitățile de integrare ar trebui să vizeze structurarea mai bună, la nivel european, a modului în care funcționează infrastructurile de cercetare și încurajarea dezvoltării comune a acestora, în ceea ce privește capacitatea și performanța.

Activitățile de integrare pentru infrastructurile de cercetare existente se vor pune în aplicare prin:

- cereri de ofertă „ascendente” pentru a facilita coordonarea reciprocă și punerea în comun a resurselor între operatorii de infrastructuri, în vederea încurajării unei culturi de cooperare între aceștia. De asemenea, astfel de activități ar trebui să vizeze o mai bună structurare, la scară europeană, a modului în care funcționează infrastructurile de cercetare și a modului în care acestea pot fi accesate de către utilizatori potențiali, încurajarea dezvoltării comune a acestora, în ceea ce privește capacitatea și performanța și promovarea utilizării coerente și interdisciplinare a acestora,
- „apeluri pentru propuneri focalizate”, în cazul în care astfel de acțiuni focalizate vor fi în mod evident benefice în vederea susținerii unor infrastructuri de cercetare cu o potențială importanță pe termen lung și a accelerării apariției acestora la nivel comunitar. Infrastructurile menționate anterior se vor pune în aplicare în strânsă cooperare cu activitățile care au loc în domeniile tematice, pentru a asigura faptul că toate acțiunile întreprinse la nivel european în cadrul Comunității răspund nevoilor fiecărui domeniu în materie de infrastructuri de cercetare. Se pot identifica deja domeniile ⁽¹⁾ care necesită o utilizare mai bună și o consolidare a infrastructurilor europene existente și care îndeplinesc nevoile strategice pe termen lung ale părților interesate din cercetarea universitară, publică și industrială și a societății, de exemplu pentru științele vieții și aplicațiile acestora, tehnologiile informației și comunicării, dezvoltarea cercetării industriale, inclusiv a metrologiei, susținerea dezvoltării durabile și, în special, în domeniul mediului, și științele sociale și umane.

1.1.2. Infrastructurile electronice pe baza TIC

Folosirea infrastructurilor electronice furnizează servicii esențiale pentru comunitățile de cercetare, pe baza unor procese complexe concepute pentru a conferi puterea resurselor distribuite pe baza TIC (calcul, conectivitate, instrumentar) comunităților virtuale. Consolidarea unei abordări europene și a activităților europene conexe în acest domeniu pot aduce o contribuție semnificativă la dinamizarea potențialului european de cercetare și a exploatării acestuia, la consolidarea infrastructurilor electronice ca bază a spațiului

(1) Identificate și de ESFRI.

europene de cercetare, „precursor” al inovării interdisciplinare și un motor în vederea schimbării modului în care se desfășoară știința. De asemenea, aceasta poate contribui la integrarea echipelor de cercetare din regiunile periferice și ultraperiferice.

Activitățile propuse pentru infrastructurile electronice, pe baza apelurilor pentru propuneri focalizate, vizează încurajarea dezvoltării și evoluției rețelei de mare capacitate și de înaltă performanță (GEANT) și a infrastructurilor GRID, precum și a capacităților europene de calcul de înaltă performanță, prin sublinierea nevoii de a susține consolidarea sistemelor distribuite de calcul intensiv, de stocare a datelor și de vizualizare avansată la nivel mondial. De asemenea, activitățile vor viza încurajarea adoptării acestora de către comunitățile de utilizatori, după caz, accentuarea relevanței globale a acestora și sporirea gradului de încredere de care beneficiază acestea, prin exploatarea realizărilor înregistrate de infrastructurile GEANT și GRID, pe baza standardelor deschise în vederea interoperabilității.

Va fi necesară susținerea coordonată a bibliotecilor digitale, a arhivelor, a stocării și conservării datelor și a punerii în comun a resurselor la nivel european, în vederea organizării depozitelor de date pentru comunitatea științifică și generațiile viitoare de oameni de știință. Se va ține seama de aspectele referitoare la sporirea gradului de încredere al stratului de date al infrastructurilor electronice. De asemenea, activitățile propuse vor viza anticiparea și integrarea noilor cerințe și soluții pentru facilitarea apariției bancurilor de încercare la scară largă, concepute pentru a experimenta noile tehnologii revoluționare și pentru a răspunde cerințelor noilor utilizatori, în special prin învățarea on-line. Grupul de reflecție asupra infrastructurilor electronice (eIRG) va oferi asistență în mod constant sub forma unor recomandări strategice.

1.2. Noile infrastructuri de cercetare

Prezentul program specific va contribui la promovarea creării noilor infrastructuri de cercetare (inclusiv a unor modernizări majore ale infrastructurilor existente), punând accentul în special pe fazele premergătoare și pe infrastructurile „unice”, cu un impact crucial și paneuropean pentru dezvoltarea domeniilor științifice relevante din Europa.

1.2.1. Studii de design pentru noile infrastructuri de cercetare

Pentru a promova crearea unor noi infrastructuri de cercetare, prin intermediul unei abordări de tip ascendent a cererilor de ofertă, prin finanțarea unor premii exploratorii și studii de fezabilitate pentru noile infrastructuri.

1.2.2. Susținerea construirii de noi infrastructuri

Pentru a promova crearea de noi infrastructuri de cercetare, în conformitate cu principiul „geometriei variabile”, în special pe baza activității desfășurate de ESFRI privind dezvoltarea unei foi de parcurs europene pentru noile infrastructuri de cercetare. Programul de lucru va identifica proiectele prioritare pentru un eventual sprijin comunitar.

Activitatea legată de construirea de noi infrastructuri se va pune în aplicare în două etape, pe baza unei liste de criterii stabilite în programul-cadru.

— Etapa 1: susținerea fazei premergătoare

Prima fază va cuprinde cereri de ofertă limitate la proiectele prioritare identificate în programul de lucru. Faza premergătoare ar trebui să cuprindă pregătirea planurilor detaliate de construcție, a organizării juridice, a gestionării și a planificării multianuale a infrastructurii de cercetare prevăzute și a acordului final între părțile interesate. În timpul acestei faze premergătoare, Comisia va acționa ca un „catalizator”, în special în ceea ce privește facilitarea mecanismelor de inginerie financiară pentru faza de construcție.

— Etapa 2: susținerea fazei de construcție

În etapa a doua, se vor pune în aplicare planurile de construcție, cu o eventuală participare a instituțiilor financiare private, pe baza acordurilor tehnice, juridice, administrative și financiare încheiate, prin intermediul complementarității între instrumentele naționale și comunitare (precum fondurile structurale sau Banca Europeană de Investiții) și luând în considerare, după caz, potențialul de excelență științifică a regiunilor de convergență și a celor ultraperiferice. Sprijinul financiar al programului-cadru acordat pentru faza de construcție poate fi furnizat acelor proiecte prioritare care au foarte mare nevoie de aceasta. În asemenea cazuri, deciziile se vor adopta printr-un mecanism care va depinde de natura și nivelul de finanțare necesar [de exemplu, grant; împrumut de la Banca Europeană de Investiții, iar accesul la acesta să poată fi facilitat prin mecanismul de finanțare cu partajarea riscului (anexa III); articolul 171 din tratat].

1.3. Măsuri de susținere, inclusiv pentru nevoile emergente

Coordonarea strânsă din cadrul UE pentru formularea și adoptarea politicii europene privind infrastructurile de cercetare reprezintă elementul esențial pentru succesul acestei activități. Pe parcursul întregului program vor exista, prin urmare, măsuri care vor sprijini coordonarea, inclusiv sprijinirea dezvoltării cooperării internaționale.

Activitățile în cauză se vor desfășura, în principal, prin intermediul unor cereri periodice de oferte. Activitățile vor viza stimularea, în special, a coordonării programelor naționale prin acțiuni ERA-NET și sprijinirea analizei nevoilor emergente, sprijinirea activității desfășurate de ESFRI și eIRG, punerea în aplicare eficientă a programului (de exemplu, sprijinirea organizării de conferințe, încheierea contractelor de experți, realizarea de studii de impact etc.), precum și dimensiunea internațională a activităților desfășurate în cadrul prezentului program specific. În contextul cooperării internaționale, activitățile desfășurate în cadrul acestei părți specifice din programul „Capacități” vor permite, de asemenea, identificarea nevoilor anumitor țări terțe specifice și a intereselor reciproce pe care se pot baza o serie de acțiuni specifice de cooperare și, pe baza apelurilor pentru propuneri focalizate, permit dezvoltarea legăturilor reciproce între infrastructurile de cercetare esențiale din țări terțe și cele existente în spațiul european de cercetare.

2. CERCETAREA ÎN BENEFICIUL IMM-URILOR

Obiective

Consolidarea capacității de inovare a IMM-urilor europene și a contribuției acestora la dezvoltarea produselor și a piețelor bazate pe noile tehnologii, ajutându-le să externalizeze cercetarea, să își sporească eforturile de cercetare, să își extindă rețelele, să își exploateze mai eficient rezultatele cercetării și să dobândească know-how tehnologic prin eliminarea discrepanțelor dintre cercetare și inovare.

Abordare

IMM-urile reprezintă elementul esențial al industriei europene. IMM-urile ar trebui să fie o componentă cheie a sistemului de inovare și o parte a lanțului de transformare a cunoștințelor în produse, procese și servicii noi. Confruntate cu concurența în creștere de pe piața internă și mondială, IMM-urile europene trebuie să își intensifice cunoștințele și activitățile de cercetare, să își amelioreze valorificarea cercetării, să își extindă activitățile de afaceri pe plan geografic și să-și internaționalizeze rețelele de cunoștințe. Majoritatea acțiunilor desfășurate de statele membre în ceea ce privește IMM-urile nu încurajează și nu sprijină cooperarea transnațională în domeniul cercetării și transferului tehnologic. Acțiunile desfășurate la nivelul Uniunii Europene sunt necesare pentru a completa și consolida impactul acțiunilor efectuate la nivel național și regional.

Acțiunile specifice se vor aplica pentru a sprijini IMM-urile sau asociațiile de IMM-uri care au nevoie să își externalizeze lucrări de cercetare: în principal IMM-urile cu tehnologie scăzută sau medie, care dețin capacități de cercetare reduse sau inexistente. IMM-urile cu o activitate intensă de cercetare pot participa în calitate de furnizori de servicii de cercetare sau să își externalizeze o parte din cercetarea desfășurată în completarea propriei capacități de cercetare. Acțiunile în cauză se vor desfășura în domeniul științei și tehnologiei, printr-o abordare de tip ascendent. Acțiunile vor include sprijinirea activităților demonstrative și a altor activități pentru a facilita valorificarea rezultatelor cercetării, asigurând complementaritatea cu programul pentru competitivitate și inovare. Evaluarea propunerilor de proiecte va ține seama de impactul economic estimat pentru IMM-uri. Mijloacele financiare se vor aloca prin două scheme financiare: Cercetare pentru IMM-uri și Cercetare pentru asociațiile de IMM-uri.

Prima schemă financiară vizează în principal IMM-urile cu tehnologie scăzută sau medie, cu capacitate de cercetare redusă sau inexistentă, dar și IMM-uri cu activitate intensă de cercetare care au nevoie să își externalizeze activitățile de cercetare, în completarea propriei capacități de cercetare. A doua schemă financiară vizează asociațiile de IMM-uri care, în mod normal, sunt cel mai bine plasate pentru a cunoaște și a identifica probleme tehnice obișnuite ale membrilor acestora, pentru a acționa în numele acestora și pentru a promova difuzarea și asimilarea eficientă a rezultatelor.

Acțiunile de coordonare și de sprijinire din cadrul programului „Cercetare în beneficiul IMM-urilor” vor include coordonarea programelor naționale/regionale care vizează IMM-urile și sprijină cele mai bune practici, difuzarea și valorificarea rezultatelor, prin consolidarea accesului IMM-urilor la al șaptelea program-cadru și prin evaluarea impactului acestuia.

De asemenea, acțiunile ar putea fi construite pe baza programelor naționale de cercetare relevante, în completarea activităților de cercetare ⁽¹⁾ de mai jos.

În afară de acțiunile specifice menționate anterior, se va încuraja și facilita participarea IMM-urilor la întregul program-cadru. Nevoile și potențialul de cercetare ale IMM-urilor sunt luate în considerare, în mod corespunzător, în dezvoltarea conținutului domeniilor tematice din programul „Cooperare”, care se va aplica prin proiecte cu sferă de aplicare și dimensiuni diferite, în funcție de domeniu și temă.

⁽¹⁾ Se poate include, după caz, punerea în aplicare comună a programelor care vizează IMM-urile ce desfășoară activități de cercetare, pe baza Eureka.

În cursul punerii în aplicare a programului-cadru comunitar de cercetare și dezvoltare tehnologică, se vor asigura complementaritatea și sinergia cu acțiunile din Programul-cadru pentru Competitivitate și Inovare în vederea încurajării și facilitării participării IMM-urilor la Programul-cadru Comunitar privind Cercetarea și Dezvoltarea Tehnologică.

Activități

Se vor aplica următoarele două scheme specifice pentru IMM-uri:

- *Cercetare pentru IMM-uri*

Această schemă este destinată sprijinirii grupurilor mici de IMM-uri cu capacitate de inovare pentru a soluționa probleme tehnologice comune sau complementare. Proiectele, în general pe termen scurt, trebuie să fie axate pe nevoile de inovare ale IMM-urilor care își externalizează cercetările către executanții de activități de cercetare și dezvoltare tehnologică și trebuie să demonstreze un potențial clar de exploatare pentru IMM-urile în cauză.

- *Cercetare pentru asociațiile de IMM-uri*

Această schemă sprijină asociațiile de IMM-uri în vederea elaborării unor soluții tehnice la probleme comune pentru un număr mare de IMM-uri din sectoare sau segmente industriale specifice din lanțul de valoare, prin cercetarea necesară, de exemplu, pentru a dezvolta sau pentru a se conforma normelor și standardelor europene și pentru a îndeplini cerințele de reglementare din domenii precum sănătatea, siguranța și protecția mediului. Proiectele, care se pot extinde pe durata mai multor ani, trebuie să fie conduse de asociațiile de IMM-uri care își externalizează cercetările către executanții de activități de cercetare și dezvoltare tehnologică în beneficiul membrilor acestora și trebuie să includă un anumit număr de IMM-uri individuale.

- *Caracteristici comune ale schemelor*

- Alte întreprinderi și utilizatori finali pot participa la scheme, în cazul în care acest lucru este în interesul IMM-urilor sau al asociațiilor de IMM-uri.

- Proiectele ar trebui să includă, în afară de cercetare, activități care să promoveze adoptarea și exploatarea efectivă a rezultatelor cercetării, precum încercări, activități demonstrative, formare, transfer de tehnologie, gestionarea cunoștințelor și protecția drepturilor de proprietate intelectuală. În cazul cercetării pentru asociațiile de IMM-uri, proiectele ar trebui, de asemenea, să includă și activități în vederea difuzării efective a rezultatelor cercetării către membrii asociațiilor de IMM-uri și, după caz, și către un cerc mai extins.

- Se vor aplica norme speciale pentru drepturile de proprietate și acces pentru cele două scheme.

Scopul clar va fi sprijinirea proiectelor de cercetare. În plus, se va acorda sprijin pentru programele naționale care furnizează mijloace financiare IMM-urilor și asociațiilor de IMM-uri în vederea pregătirii propunerilor de acțiuni pentru „Cercetare în beneficiul IMM-urilor”, cu scopul de a încuraja elaborarea de noi programe naționale sau extinderea celor existente.

3. REGIUNI ALE CUNOAȘTERII

Obiective

Consolidarea potențialului de cercetare al regiunilor europene, în special prin încurajarea și sprijinirea dezvoltării, în Europa, a „grupurilor regionale axate pe cercetare” care asociază universități, centre de cercetare, întreprinderi și autorități regionale.

Abordare

Regiunile sunt din ce în ce mai mult considerate drept operatori importanți în contextul cercetării și dezvoltării europene. În același timp, există dovezi care indică faptul că investițiile în C-D sporesc gradul de atractivitate a regiunilor și mărește competitivitatea întreprinderilor locale. Grupurile de IMM-uri axate pe C-D intensivă sunt considerate printre cele mai bune motoare pentru astfel de activități de investiție și produc câștiguri directe în ceea ce privește avantajul competitiv local, cu efecte benefice asupra creșterii economice și a locurilor de muncă. Acțiunea Pilot „Regiuni ale cunoașterii” ⁽¹⁾ din 2003 a confirmat importanța acestor grupuri și interesul de a sprijini și încuraja dezvoltarea acestora.

⁽¹⁾ O acțiune pilot privind „Regiuni ale cunoașterii” a fost introdusă în bugetul comunitar pentru anul 2003 la inițiativa Parlamentului European. Aceasta a fost urmată de o altă cerere de oferte în cadrul celui de-al șaselea Program-cadru comunitar pentru activități de Cercetare și Dezvoltare Tehnologică (2004), în temeiul programului „Dezvoltarea coerentă a politicilor”.

Acțiunea în cauză va permite regiunilor europene să își consolideze capacitatea de a investi în cercetare și dezvoltare tehnologică și să își maximizeze concomitent potențialul în vederea implicării cu succes a părților interesate ale acestora în proiectele de cercetare europene și să faciliteze crearea de grupuri, promovând astfel dezvoltarea regională în Europa. Acțiunile vor facilita crearea de grupuri regionale care să contribuie la dezvoltarea spațiului european de cercetare. De asemenea, se va urmări utilizarea sporită și mai focalizată a fondurilor structurale pentru investițiile și activitățile de C-D, prin îmbunătățirea sinergiilor dintre politica regională și politica de cercetare, în principal prin producerea unor strategii regionale de cercetare care pot fi integrate de către autoritățile regionale în strategia lor de dezvoltare economică.

Se va acorda o atenție deosebită cooperării dintre regiunile adiacente din diferite state membre.

Programul „Regiuni ale cunoașterii” vizează sprijinirea definirii și punerii în aplicare a politicilor și strategiilor optime pentru dezvoltarea grupurilor axate pe C-D. În special, programul va îmbunătăți relevanța și eficiența programelor regionale de cercetare prin învățare reciprocă; va promova și va consolida cooperarea între grupuri; va contribui la consolidarea dezvoltării durabile a grupurilor existente axate pe C-D, și va încuraja inițiative pentru crearea unor grupuri noi, în special în noi Regiuni ale cunoașterii. Se va acorda sprijin în special pentru proiecte axate pe cerere și orientate spre probleme, din domenii sau sectoare tehnologice specifice ⁽¹⁾.

Prezenta acțiune se va aplica tuturor regiunilor, inclusiv regiunilor de convergență ⁽²⁾.

Activități

Proiectele vor fi realizate, în mod normal, cu participarea autorităților regionale, a agențiilor de dezvoltare regională, a universităților, centrelor de cercetare și a industriei, precum și, după caz, a organismelor de transfer de tehnologie, a organizațiilor financiare și ale societății civile. Proiectele privind regiunile cunoașterii se vor referi la următoarele activități:

- analizarea, dezvoltarea și punerea în aplicare a programelor de cercetare ale grupurilor regionale sau transfrontaliere și cooperarea dintre acestea. Aceste activități vor include o analiză, precum și un plan de punere în aplicare axat pe capacitatea și prioritățile de C-D. Proiectele folosesc tehnici de previziune, analiză comparativă și alte metode, demonstrând beneficiile scontate, precum consolidarea legăturilor între grupurile în cauză, o implicare mai mare în proiectele europene de cercetare și un impact mai puternic asupra dezvoltării regionale. De asemenea, proiectele în cauză ar putea fi o pregătire pentru acțiuni pilot interregionale. Aceste activități vizează, în special, încurajarea unei complementarități mai bune între fondurile regionale comunitare și alte fonduri comunitare și naționale.
- „Călăuzirea” regiunilor mai puțin prezente în domeniul cercetării cu regiuni foarte dezvoltate, prin formarea unor grupuri axate pe C-D. Consorțiile regionale transnaționale vor mobiliza și asocia agenții din domeniul cercetării, din mediul universitar, al industriei și cel politic pentru a oferi soluții de „orientare” împreună cu și pentru regiunile mai puțin avansate din punct de vedere tehnologic.
- Inițiative pentru îmbunătățirea integrării agențiilor din domeniul cercetării și a instituțiilor în economiile regionale, prin interacțiunile lor la nivel de grup. Acestea vor include activități transnaționale destinate îmbunătățirii legăturilor dintre părțile interesate din domeniul cercetării și comunitățile de afaceri locale, precum și activitățile relevante între grupuri. Activitățile în cauză ar putea contribui la identificarea complementarității în domeniul cercetării și dezvoltării tehnologice, în scopul demonstrării beneficiilor integrării.

De asemenea, se va acorda sprijin pentru activități destinate promovării schimbului sistematic și reciproc de informații, precum și a interacțiunii între proiecte similare și, după caz, cu acțiuni din cadrul altor programe comunitare (de exemplu, ateliere de analiză și sintetiză, mese rotunde, publicații), accentul fiind pus, în special, pe implicarea statelor candidate și asociate, precum și a statelor membre care au aderat la Uniunea Europeană după 1 mai 2004.

⁽¹⁾ Acest fapt nu exclude combinarea unor domenii tehnologice diferite, după caz.

⁽²⁾ Regiunile de convergență sunt cele prevăzute la articolul 5 din Regulamentul (CE) nr. 1083/2006 al Consiliului din 11 iulie 2006 de stabilire a anumitor dispoziții generale privind Fondul European de Dezvoltare Regională, Fondul Social European și Fondul de coeziune și de abrogare a Regulamentului (CE) Nr. 1260/1999 (JO L 210, 31.7.1999, p. 25, rectificat în JO L 239, 1.9.2006, p. 248). Se includ regiunile din obiectivul „convergență”, regiunile eligibile pentru finanțare din Fondul de coeziune și regiunile ultraperiferice.

4. POTENȚIALUL DE CERCETARE

Obiectiv

Stimularea realizării întregului potențial de cercetare al Uniunii extinse prin deblocarea și dezvoltarea excelenței existente și a celei emergente din regiunile de convergență și cele ultraperiferice din UE și facilitarea consolidării capacităților cercetătorilor din regiunile în cauză de a participa cu succes la activitățile de cercetare desfășurate la nivel comunitar.

Abordare

Pentru a sprijini realizarea întregului potențial de cercetare a Uniunii extinse, o acțiune special adaptată va încerca să deblocheze potențialul grupurilor de cercetare, în special din regiunile de convergență și cele ultraperiferice din Uniunea Europeană, care, în prezent, nu își exploatează la maxim capacitățile sau care au nevoie de cunoștințe noi și de sprijin pentru exploatarea potențialului lor. Acțiunile se vor baza foarte mult pe măsuri anterioare și actuale, precum Centrele Europene de Excelență din al cincilea program-cadru comunitar, în țările aderente sau candidate în acel moment, și bursele de primire Marie Curie pentru transferul de cunoștințe. De asemenea, acțiunile vor completa eforturile care trebuie depuse de Fondul Social European în cadrul noii politici de coeziune (2007-2013), cu accent pe dezvoltarea potențialului uman pentru cercetare la nivel național în zonele eligibile.

Prin concentrarea eforturilor pe consolidarea și extinderea colaborării unor astfel de grupuri de cercetare cu centrele de cercetare din alte state membre ale UE sau din țări asociate, se va aduce o contribuție importantă la deblocarea potențialului acestora și, prin aceasta, la dezvoltarea lor durabilă pe termen lung. Prin optimizarea expunerii și recunoașterii lor internaționale, a potențialului de a deține un rol de orientare și a calității oamenilor de știință, vizibilitatea grupurilor de cercetare va fi mărită, iar participarea acestora la spațiul european de cercetare va fi facilitată.

Activități

Acțiunea va favoriza în special parteneriate strategice, inclusiv înfrățirea, între grupuri de cercetare atât din sectorul public cât și din cel privat, din regiunile de convergență și cele ultraperiferice din UE, selectate pe baza calității și a potențialului înalt, cu grupuri de cercetare bine stabilite în alte regiuni din Europa. Se va pune un accent deosebit pe efectele scontate pe termen lung ale parteneriatelor atât la nivelul UE, cât și la nivel regional. În vederea realizării întregului potențial al acestora (și anume, consolidarea cunoștințelor, dezvoltarea competențelor suplimentare, inclusiv în domeniul gestionării activităților de cercetare sau dobândire a vizibilității), acțiunea va cuprinde sprijinul acordat grupurilor de cercetare selectate din regiunile care se încadrează în programele de cercetare elaborate în cadrul parteneriatelor strategice pentru a asigura:

- schimbul de know-how și de experiență prin detașări reciproce transnaționale ale personalului de cercetare între centrele selectate din regiunile care respectă criteriile de selecție și una sau mai multe organizații partenere din alte state membre ale UE sau țări asociate, cu mecanisme inerente de întoarcere obligatorie a personalului detașat care provine din centrele selectate din regiunile admisibile menționate anterior;
- recrutarea de către centrele de excelență, existente sau emergente, selectate, a unor cercetători cu experiență, inclusiv directori, în vederea implicării acestora în transferul de cunoștințe și/sau în formarea cercetătorilor, inclusiv ca modalitate de a încuraja întoarcerea cercetătorilor expatriați în țara lor de origine;
- achiziționarea și dezvoltarea anumitor echipamente de cercetare și dezvoltarea unui mediu material pentru centrele de excelență, existente sau emergente selectate, în vederea sprijinirii programelor de cercetare elaborate în cadrul parteneriatului strategic;
- organizarea atelierelor și a conferințelor în vederea facilitării transferului de cunoștințe la nivel regional, național și internațional, cu participarea atât a personalului de cercetare al centrelor selectate, cât și a unor cercetători invitați din alte țări, în contextul dezvoltării capacității de formare internațională și a reputației centrelor selectate; participarea personalului de cercetare al centrelor selectate în cadrul schemei în cauză la conferințe internaționale sau la evenimente de formare organizate pe termen scurt pentru schimbul de cunoștințe, construirea de rețele și expunerea la un mediu mai internațional;
- activități de difuzare și de promovare, în vederea asigurării unei vizibilități crescute a centrelor selectate și a activităților desfășurate de acestea.

În plus, în mod independent de aceste măsuri de susținere, prezenta acțiune va furniza mijloace de evaluare prin care toate centrele de cercetare din regiunile care respectă criteriile impuse, indiferent dacă au solicitat sau nu finanțare, pot obține o evaluare a nivelului calității globale a activităților de cercetare, precum și a infrastructurilor acestora, efectuată de către un expert internațional independent. Această evaluare va fi realizată de către experți internaționali, independenți și de înalt nivel desemnați de Comisie.

5. ȘTIINȚA ÎN SOCIETATE

Obiectiv

În vederea construirii unei societăți europene a cunoașterii deschise, eficiente și democratice, obiectivul este stimularea integrării armonioase a lucrărilor științifice și tehnologice și a politicilor de cercetare asociate în cadrul social european, prin încurajarea reflecției și a dezbaterilor pe teme științifice și tehnologice la nivel european, și relația acestora cu întregul spectru al societății și al culturii.

Abordare

„Știința în societate” reprezintă o extindere semnificativă și o prelungire a activității pilot desfășurate în cel de-al șaselea program-cadru, corespunzătoare ambiției crescute a politicii europene de cercetare.

Dezvoltarea societăților europene depinde în mare măsură de capacitatea acestora de a crea, exploata și difuza cunoștințe și, pe această bază, de a inova în permanență. Ca parte a „triunghiului cunoașterii” (cercetare, educație și inovare), cercetarea științifică are un rol major în această privință și ar trebui să rămână unul dintre forțele motrice care promovează creșterea, bunăstarea și dezvoltarea durabilă.

În acest scop, este imperativ să se creeze un mediu social și cultural favorabil cercetării de succes și exploatabile. Acest fapt presupune analizarea preocupărilor și a nevoilor legitime ale societății, fapt care generează o dezbatere democratică susținută, cu un public mai angajat și mai informat, precum și condiții mai bune pentru alegeri colective privind problemele științifice și posibilitatea oferită organizațiilor societății civile de a-și externaliza activitățile de cercetare în funcție de preocupările lor. De asemenea, ar trebui să se stabilească un climat favorabil pentru vocațiile științifice, un nou val de investiții în cercetare și difuzarea ulterioară a cunoștințelor, care stau la baza strategiei de la Lisabona. De asemenea, această activitate va urmări integrarea completă a femeilor în lumea științifică.

Prezenta secțiune din programul „Capacități” se va axa pe dezvoltarea unui set de condiții prin care un astfel de mediu propice devine mai degrabă norma, decât excepția în Europa.

Riscul apariției unei diviziuni științifice în cadrul societăților noastre trebuie abordat cu prioritate. Acesta îi separă pe cei care nu au acces la cunoștințe relevante de cei puțini ca număr care beneficiază de acest acces; pe cei care nu sunt în măsură să influențeze procesul de elaborare a politicilor de cercetare de cei care au această capacitate. Această situație duce la sentimente ambigue exprimate de către cetățeni în ceea ce privește potențialele beneficii ale științei și tehnologiei și supunerea efectivă a acestora la controlul democratic. Pe de o parte, cetățenii se arată foarte doritori de a solicita un și mai mare efort de cercetare în vederea rezolvării problemelor actuale (boli, poluare, epidemii, șomaj etc.) și în vederea mai bune anticipări a impacturilor posibile ale acestora în viitor. Pe de altă parte, cetățenii nu se pot abține de a nu-și exprima lipsa de încredere față de anumite utilizări ale științei și posibile interferențe ale unor interese stabilite în procesul de luare a deciziilor.

Printre cauzele pentru integrarea mai puțin satisfăcătoare a științei în societate sunt următoarele:

- participarea insuficientă a publicului la stabilirea priorităților și la definirea orientărilor politicii științifice, care, în cazul în care ar exista, ar permite o dezbatere mai amplă cu privire la posibilele riscuri și consecințe asociate;
- rezerve mai mari în ceea ce privește anumite realizări științifice, sentimentul lipsei de control și întrebări deschise privind respectarea valorilor fundamentale;
- impresia că lumea științei este ruptă de realitățile curente ale vieții economice și sociale;
- punerea sub semnul întrebării a obiectivității dovezilor științifice puse la dispoziția factorilor publici de luare a deciziilor;
- calitatea insuficientă a informațiilor științifice puse la dispoziția publicului.

Abordarea aleasă vizează:

- sporirea deschiderii și transparenței mecanismelor de acces și validare a expertizei necesare pentru a sprijini politici mai solide;
- stabilirea unor norme pentru un demers științific etic și luând în considerare drepturile fundamentale;
- acordarea unui rol mai activ Europei pe scena mondială, în dezbateră și promovarea valorilor comune, a șanselor egale și a dialogului social;
- eliminarea discrepanțelor dintre cei care au o educație științifică și cei care nu beneficiază de aceasta, promovarea gustului pentru cultura științifică în directă vecinătate a tuturor cetățenilor (adresând un apel către orașe, regiuni, fundații, centre de știință, muzee, organizații ale societății civile etc.);
- încurajarea dialogului social privind politica de cercetare și stimularea organizațiilor societății civile să se implice mai mult în activitățile de cercetare;

- explorarea modalităților de îmbunătățire a guvernării sistemului european de cercetare și inovare;
- furnizarea unei imagini a științei și cercetătorilor care este accesibilă tuturor, în special tinerilor;
- promovarea progresului femeilor în cariere științifice și folosirea mai eficientă a talentelor profesionale și științifice ale acestora în beneficiul tuturor;
- înnoirea comunicării științifice, prin favorizarea unor mijloace moderne pentru obținerea unui impact mai puternic, susținerea oamenilor de știință în a colabora mai strâns cu profesioniștii din domeniul mijloacelor de informare în masă.

„Știința în societate” se va pune în aplicare prin:

- acțiuni și cercetare în legătură cu activitatea politică, susținute în mod direct în temeiul prezentei teme;
- cooperarea dintre statele membre, identificarea obiectivelor comune și consolidarea practicilor naționale, în spiritul metodei deschise de coordonare;
- promovarea, sprijinirea și monitorizarea asimilării și impactului aspectelor privind „Știința în societate” în alte părți ale programului-cadru ⁽¹⁾. Prezenta temă va asigura coordonarea generală a problemelor privind „Știința în societate” atât în întregul program-cadru, cât și în legătură cu alte activități comunitare relevante (de exemplu, privind educația și cultura).

Se vor urma trei linii de acțiune.

Prima linie de acțiune: guvernare mai dinamică a relației dintre știință și societate

- *Consolidarea și îmbunătățirea sistemului științific european*

Se așteaptă atât de mult din partea sistemului științific european să sprijine potențialul nostru de inovare, încât societatea trebuie să ajungă să își cunoască mai bine constituenții, propria economie, normele și obiceiurile sale. Se vor aborda trei aspecte de mare importanță, axate pe agenții și pe dinamica spațiului european de cercetare:

- îmbunătățirea utilizării și monitorizarea impactului consultanței și expertizei științifice, în vederea elaborării politicilor în Europa (inclusiv gestiunea riscurilor) și dezvoltarea instrumentelor și mecanismelor practice (de exemplu, rețele electronice);
- promovarea încrederii și a autoreglementării în comunitatea științifică;
- încurajarea dezbaterii privind difuzarea informațiilor, inclusiv accesul la rezultatele științifice și viitorul publicațiilor științifice, luând în considerare, de asemenea, măsurile ce urmăresc îmbunătățirea accesului publicului la acestea.

- *Un angajament mai mare pentru a anticipa și clarifica problemele politice, sociale și etice*

Aspirațiile și preocupările societății, precum și principiile etice fundamentale trebuie să fie mai bine integrate în procesul de cercetare, astfel încât să se creeze un mediu mai sigur și mai constructiv pentru cercetători și pentru societate în ansamblu. Sunt implicate trei aspecte, după cum urmează:

- un angajament mai mare față de aspectele referitoare la știință;
- condiții pentru o dezbatere bazată pe informații solide privind etica și știința;
- un accent mai pronunțat asupra discuțiilor privind aspectele sociale ale activității de cercetare în cadrul comunității de cercetare.

- *O mai bună înțelegere a locului deținut de știință și tehnologie (S & T) în societate*

Pentru a aborda mai bine relația dintre știință și societate prin politici adecvate, cunoștințele acumulate de istorie, patrimoniu în materie de cooperare științifică și tehnică (S&T), sociologi și filosofie a științelor trebuie extinse, consolidate și difuzate la nivel european. În acest scop, specialiștii în aceste discipline ar trebui să formeze rețele pentru a structura cercetarea și dezbaterile, astfel încât să dezvăluie adevărata participare a științei la construirea unei societăți și identități europene, punând accent în special pe:

- relațiile dintre știință, democrație și drept;
- cercetarea privind etica în știință și tehnologie;

⁽¹⁾ Inclusiv desfășurarea procedurilor de examinare etică pentru propunerile care abordează probleme delicate în cadrul programului specific „Cooperare”.

- influența reciprocă a științei și culturii;
- rolul și imaginea oamenilor de știință;
- înțelegerea științei de către public și promovarea dezbaterilor publice.

- *Evoluția rolului universităților*

Acțiunea va urmări susținerea reformelor corespunzătoare care ar permite universităților să își îndeplinească integral rolul în crearea, difuzarea și schimbul de cunoștințe, împreună cu industria și întreaga societate (în paralel cu inițiativele comunitare privind cercetarea universitară). Accentul se va pune pe:

- definirea unor condiții-cadru mai bune pentru o cercetare universitară mai eficientă;
- promovarea stabilirii unor parteneriate structurate cu sectorul de afaceri, având în vedere capacitățile universităților de gestionare a cercetării;
- consolidarea schimbului de cunoștințe între universități și întreaga societate.

A doua linie de acțiune: Consolidarea potențialului, lărgirea orizonturilor

- *Egalitatea de gen și cercetarea*

Pe baza orientărilor politice incluse în documentul de lucru al Comisiei și în concluziile Consiliului ⁽¹⁾ și a altor orientări politice comunitare relevante, se va pune în aplicare un cadru pentru acțiuni pozitive în vederea consolidării rolului femeilor în cercetarea științifică și a dimensiunii egalității de gen în domeniul cercetării. Acest cadru va oferi contextul pentru dezbateri politice, monitorizare, coordonare și sprijinire a cercetării. Cadrul în cauză va cuprinde:

- consolidarea rolului femeilor în cercetarea științifică și în cadrul organelor de decizie în domeniul științific;
- dimensiunea egalității de gen în domeniul cercetării;
- abordarea integratoare a egalității de gen în politica și programele comunitare de cercetare.

- *Tinerii și știința*

Activitățile vor fi concepute pentru a atrage mai multe persoane din toate mediile spre cariere științifice, pentru a favoriza crearea de legături între generații și, în general, pentru a ridica nivelul culturii științifice. Schimburile și cooperarea europeană se vor concentra pe metode de predare a disciplinelor științifice pentru publicul tânăr, susținerea profesorilor care activează în știință (concepte, materiale), dezvoltarea legăturilor între școli și viața profesională. În plus, se pot susține evenimente cu un domeniu extins de aplicare la nivel european, reunind oameni de știință distinși – ca „modele” – și tineri oameni de știință promițători. Se vor realiza activități de cercetare de bază, luând în considerare contextele sociale și valorile culturale. S-au reținut trei aspecte:

- sprijinirea educației științifice formale și informale în școli, precum și prin intermediul centrelor științifice, al muzeelor și al altor mijloace relevante;
- consolidarea legăturilor dintre educația științifică și carierele în domeniul științific;
- acțiuni de cercetare și de coordonare privind noile metode de predare a științei.

A treia linie de acțiune: Comunicarea dintre știință și societate

Activitățile vor promova canale de comunicare eficiente în ambele sensuri, care să permită publicului și factorilor de decizie să se implice în activități științifice, iar oamenilor de știință să intre în contact cu publicul. Abordarea în cauză va favoriza o cooperare mai strânsă și un schimb al celor mai bune practici între oamenii de știință și profesioniștii din domeniul mijloacelor de informare în masă, dar și o implicare mai mare a grupurilor țintă, în special copii și tinerii, a cercetătorilor care se adresează publicului și a presei specializate în domeniu. Efortul se va axa pe:

- furnizarea la timp de informații științifice fiabile pentru presă și alte mijloace de informare în masă;
- acțiuni de formare pentru a elimina discrepanțele dintre mijloacele de informare în masă și comunitatea științifică;

⁽¹⁾ „Femeile și știința: excelență și inovație – egalitatea de șanse între femei și bărbați în știință” – SEC(2005) 370; concluziile Consiliului din 18 aprilie 2005.

- încurajarea dimensiunii europene cu ocazia evenimentelor științifice organizate pentru publicul larg;
- promovarea științei prin mijloace audiovizuale prin intermediul coproducțiilor europene și circulația programelor științifice;
- promovarea comunicării transnaționale de calitate excelentă privind cercetarea și știința prin intermediul premiilor populare;
- cercetarea vizând încurajarea intercomunicării în domeniul științific, atât la nivelul metodelor, cât și al produselor sale, pentru a ameliora nivelul de înțelegere reciprocă între lumea științifică și publicul mai larg format din factori de decizie, mijloacele de informare în masă și marele public, în general.

6. SPRIJIN PENTRU DEZVOLTAREA COERENTĂ A POLITICILOR DE CERCETARE

Obiectiv

Consolidarea eficienței și a coerenței politicilor de cercetare naționale și comunitare și a coordonării acestora cu alte politici, îmbunătățirea impactului cercetării publice și a legăturilor sale cu industria, consolidarea asistenței publice și a efectului său de pârghie asupra investițiilor realizate de sectorul privat.

Abordare

Activitățile realizate în această parte a programului vor sprijini dezvoltarea coerentă a politicilor de cercetare, prin completarea adusă activităților de coordonare desfășurate în cadrul programului „Cooperare” și prin contribuția adusă politicilor și inițiativelor comunitare (de exemplu, legislație, recomandări și orientări), cu scopul de a îmbunătăți coerența și impactul politicilor statelor membre.

Aceste activități vor contribui la punerea în aplicare a strategiei de la Lisabona, în special a obiectivului de investiții de 3 % în cercetare, prin asistarea statelor membre și a Comunității în vederea elaborării unor politici de cercetare și dezvoltare mai eficiente. Scopul este îmbunătățirea cercetării publice și a legăturilor sale cu industria și favorizarea investițiilor private în cercetare, prin consolidarea sprijinului din partea sectorului public și a efectului său de pârghie asupra investițiilor private. Această abordare necesită adaptabilitatea politicilor de cercetare, mobilizarea unei game mai largi de instrumente, coordonarea eforturilor dincolo de granițele naționale și mobilizarea altor politici pentru a crea condiții-cadru mai bune pentru cercetare.

Activități

Se vor urmări două linii de acțiune ⁽¹⁾:

Prima linie de acțiune: Monitorizarea și analizarea politicilor publice și a strategiilor din sectorul privat în domeniul cercetării, inclusiv impactul acestora

Obiectivul constă în furnizarea de informații, de elemente de probă și de analize în favoarea concepției, punerii în aplicare și a evaluării, precum și a coordonării transnaționale a politicilor publice. Acest obiectiv va include:

- un serviciu de informații și date (Erawatch) pentru a susține elaborarea de politici de cercetare bazate pe dovezi și pentru a contribui la realizarea spațiului european de cercetare (SEC) prin facilitarea unei înțelegeri mai bune a naturii, a elementelor constitutive și a evoluției politicilor, a inițiativelor și a sistemelor naționale și regionale de cercetare. Acest serviciu va permite realizarea periodică de analize, dintr-o perspectivă europeană, a chestiunilor care au legătură cu elaborarea de politici de cercetare, în special: factorii care determină evoluția sistemelor de cercetare și a implicațiilor acestora asupra politicilor și structurilor de guvernare; probleme/provocări emergente și opțiuni politice; și evaluarea la nivel european a progresului realizat de statele membre în raport cu SEC și obiectivul de 3 %;
- o activitate de monitorizare a investițiilor în cercetarea industrială pentru a furniza o sursă de informații autonomă și complementară, care să orienteze acțiunea puterilor publice și să permită firmelor să realizeze o analiză comparativă a strategiilor lor de investiții în C-D, *inter alia*, **în sectoarele de referință pentru economia UE**. Această activitate va include producerea de tablouri de bord periodice ale investițiilor realizate la nivel de sector și de firmă în activități de C-D, anchete privind tendințele investițiilor private în C-D, analiza factorilor care afectează deciziile de investiții în C-D și practicile firmelor, analiza impacturilor economice și evaluarea implicațiilor politice;

⁽¹⁾ Activitățile referitoare la consolidarea și îmbunătățirea sistemului de știință european, precum consultanța științifică și expertiza, și referitoare la contribuția adusă unei „reglementări mai bune” sunt abordate în partea „Știința în societate” din prezentul program specific.

- dezvoltarea și analizarea indicatorilor activității de cercetare și a impactului acestora asupra economiei. Această acțiune va include pregătirea și publicarea cifrelor-cheie naționale și regionale în domeniul științei și tehnologiei și a tablourilor de bord, cu ajutorul indicatorilor statistici oficiali, după caz; evaluarea punctelor tari și a punctelor slabe ale sistemelor de C-D ale statelor membre; și analizarea poziției UE și a performanței înregistrate în cercetarea științifică și tehnologică.

Aceste activități se vor desfășura în colaborare cu Centrul Comun de Cercetare, precum și prin intermediul studiilor și a grupurilor de experți.

A doua linie de acțiune: Coordonarea politicilor de cercetare

Scopul constă în a consolida, în mod voluntar, coordonarea politicilor de cercetare prin:

- acțiuni de sprijinire a punerii în aplicare a metodei deschise de coordonare;
- inițiative de cooperare transnațională desfășurate la nivel național sau regional pe aspecte de interes comun, cu implicarea, după caz, a altor părți interesate (inclusiv industria, organizațiile europene și organizațiile societății civile).

Aceste activități vor aborda problemele de interes comun referitoare la cercetare și la alte politici relevante care ar trebui mobilizate în vederea realizării SEC și a realizării obiectivului de investiții în cercetare de 3 % al UE. Aceste activități vor contribui la dezvoltarea unor politici naționale și regionale mai eficiente prin învățarea reciprocă și evaluarea între egali; vor încuraja inițiative concertate sau comune între grupurile de țări sau regiuni interesate de domenii care presupun o dimensiune transnațională puternică; și, după caz, vor identifica problemele care necesită o acțiune reciprocă și complementară de consolidare la nivelul Comunității și al statelor membre.

Inițiativele realizate de către mai multe țări și regiuni pot cuprinde activități precum evaluarea între egali a politicilor naționale și regionale, schimbul de experiență și de personal, evaluări și studii de impact comune, precum și dezvoltarea și punerea în aplicare a inițiativelor comune.

7. ACTIVITĂȚI DE COOPERARE INTERNAȚIONALĂ

Obiectiv

Pentru a deveni competitivă și a avea un rol important la nivel mondial, Comunitatea Europeană are nevoie de o politică internațională puternică și coerentă în domeniul științei și tehnologiei. Acțiunile internaționale desfășurate în cadrul diferitelor programe existente incluse în programul-cadru vor fi puse în aplicare în contextul unei strategii globale de cooperare internațională.

Această politică internațională urmărește trei obiective interdependente:

- sprijinirea competitivității europene prin încheierea de parteneriate strategice cu țările terțe în domeniile științifice selectate și prin atragerea celor mai buni oameni de știință din țările terțe să lucreze în Europa și să colaboreze cu aceasta;
- facilitarea contactelor cu parteneri din țări terțe, în scopul furnizării unui acces mai bun la activitățile de cercetare desfășurate în alte locuri din lume;
- soluționarea unor probleme specifice cu care se confruntă țările terțe sau care au un caracter global, pe baza interesului și a avantajelor reciproce.

Abordare

Pentru a identifica și stabili domeniile prioritare ale cercetării având un interes și avantaje reciproce, împreună cu țările terțe în cauză (țările partenere la cooperarea internațională ⁽¹⁾) în vederea unor acțiuni specifice de cooperare internațională ale programului specific „Cooperare”, se consolidează dialogurile politice aflate în curs și rețelele de parteneriate cu diferite regiuni din țările terțe în cauză, pentru a contribui la punerea în aplicare a acestor acțiuni. Se va spori coerența activităților naționale privind cooperarea științifică internațională, prin sprijinirea coordonării programelor naționale (ale statelor membre și ale țărilor asociate), prin coordonarea multilaterală a politicilor și activităților naționale în domeniul cercetării și dezvoltării tehnologice. Cooperarea cu țările terțe din programul-cadru va viza în special următoarele grupuri de țări ⁽²⁾:

- țările candidate ⁽³⁾;

⁽¹⁾ A se vedea normele de participare.

⁽²⁾ În prezent, nouă țări mediteraneene partenere și șase țări din Europa de Est și din Asia Centrală fac parte din politica europeană de vecinătate.

⁽³⁾ Altele decât țările candidate asociate.

- țările mediteraneene partenere, țările din Balcanii Occidentali ⁽¹⁾, precum și țările din Europa de Est și Asia Centrală ⁽²⁾;
- țările în curs de dezvoltare, cu accent pe nevoile speciale ale fiecărei țări sau regiuni în cauză ⁽³⁾;
- economii emergente ⁽³⁾.

Acțiunile de cercetare tematice de cooperare internațională se desfășoară în cadrul programului specific „Cooperare”. Acțiunile internaționale în domeniul potențialului uman se desfășoară în cadrul programului specific „Personal”. Acțiunile și măsurile de susținere orizontale, care nu sunt axate pe un anumit domeniu tematic sau interdisciplinar, reglementat de programul „Cooperare”, se vor pune în aplicare și ar putea fi suplimentate, într-un număr limitat de cazuri, cu acțiuni de cooperare specifice, de interes reciproc. Coordonarea generală a acțiunilor de cooperare internațională din cadrul diferitelor programe se va consolida în vederea asigurării unei abordări coerente și a unor sinergii de dezvoltare cu alte instrumente comunitare (de exemplu, Instrumentul pentru Asistență de Preaderare (IPA), instrumentul pentru Politica Europeană de Vecinătate, reglementul ALA și schemele de ajutoare pentru dezvoltare). Luând în considerare experiența dobândită prin intermediul INTAS și pe baza activității sale de cooperare cu țări din Europa de Est și din Asia Centrală, se desfășoară activități care să asigure continuitatea prin prezentul program și prin programele „Cooperare” și „Personal”.

Comisia va asigura coordonarea activităților de cooperare internațională pe întreaga durată a programului-cadru, inclusiv în ceea ce privește dialogul politic cu țările, regiunile și forumurile internaționale partenere.

Activități

Principalele activități pentru a elabora, de comun acord, politici de cooperare științifică internațională sunt:

Coordonarea biregională a cooperării științifice și tehnice (S&T), inclusiv stabilirea de priorități și definirea politicilor de cooperare S&T

Cooperarea comunitară în domeniul S&T pentru stabilirea de priorități se va baza pe un dialog politic extins cu țările și regiunile partenere, având în vedere condițiile socioculturale și capacitățile lor de cercetare. Acest dialog pentru cooperare în domeniul S&T se desfășoară la mai multe niveluri, precum forumuri internaționale (diversele convenții ale ONU), dialoguri instituționalizate biregionale ⁽⁴⁾, inclusiv: reuniunile Asia-Europa (ASEM); America Latină, Caraibe și UE (UE-ALC); parteneriatele cu țările mediteraneene și cu țările din Balcanii Occidentali; statele UE-ACP (Africa, Caraibe și Pacific) și Europa de Est și Asia Centrală ⁽⁵⁾ și acordurile bilaterale și multilaterale, precum și întâlnirile transregionale informale între oamenii de știință și alți parteneri sociali.

Cea mai înaltă prioritate va fi acordată consolidării dialogurilor biregionale/bilaterale pentru a orienta și a stabili cadrul pentru cooperarea internațională în domeniul S&T și pentru a permite identificarea comună a domeniilor de cercetare de interes și avantaje reciproce. Un astfel de dialog și parteneriat în domeniul S&T reprezintă cea mai eficientă modalitate de a îndeplini obiectivele globale și cele stabilite de comun acord, în ceea ce privește nevoile specifice la nivel regional sau național. Prin urmare, cooperarea internațională în domeniul S&T prevăzută în programul-cadru va fi condusă într-un mod coerent prin formularea integrată a politicii de cercetare care rezultă în urma dialogurilor menționate anterior și din acordurile în domeniul S&T ⁽⁶⁾.

Aceste inițiative vor fi puse în aplicare prin activități specifice de cooperare internațională care vor consolida dialogul biregional în strânsă consultare cu statele membre, țările asociate și țările partenere la cooperarea internațională.

Stabilirea priorităților și definirea politicilor de cooperare în domeniul S&T vor avea un impact direct și măsurabil asupra celorlalte activități prevăzute pentru cooperarea internațională în domeniul S&T, în cadrul programului specific „Capacități”, și anume: consolidarea și dezvoltarea acordurilor în domeniul S&T, parteneriatele de cooperare în domeniul S&T și un efect pozitiv de sinergie asupra coordonării politicilor naționale și a activităților în materie de cooperare internațională în domeniul S&T.

⁽¹⁾ Altele decât potențialele țări candidate asociate.

⁽²⁾ Armenia, Azerbaidjan, Belarus, Georgia, Kazahstan, Kârgâzstan, Moldova, Rusia, Tadjikistan, Turkmenistan, Ucraina și Uzbekistan.

⁽³⁾ De constatat că America Latină include atât țări în curs de dezvoltare, cât și economii emergente.

⁽⁴⁾ Dialogul biregional în acest context înseamnă dialogul dintre statele membre, CE și țările terțe în cauză.

⁽⁵⁾ Care ar putea include, de asemenea, și Centrul Internațional pentru Știință și Tehnologie (ISTC) și Centrul pentru Știință și Tehnologie (ISTC).

⁽⁶⁾ Având în vedere interesele Comunității, au fost încheiate acorduri cu toți partenerii industrializați sau cu economii emergente majore și cu aproape toate țările incluse în politica europeană de vecinătate.

În cadrul acordurilor din domeniul S&T, în conformitate cu prioritățile definite, va trebui să fie identificate noile elemente care necesită acțiuni și un angajament la nivel politic, pentru a putea fi tratate în cadrul temelor în cauză.

În plus, participarea oamenilor de știință la programele naționale de cercetare desfășurate în țări terțe va permite exploatarea tuturor posibilităților prevăzute de acordurile în domeniul S&T și va permite oamenilor de știință să dobândească cunoștințe despre sistemele de cercetare și culturile din țările terțe în mod reciproc. În acest sens, programul-cadru va acoperi costul participării în scopuri de cercetare a oamenilor de știință din statele membre și țările asociate la programele naționale de cercetare din țările terțe, în cazul în care există interes și avantaje reciproce. O astfel de colaborare se va realiza pe bază concurențială.

Proiectele comune elaborate în cadrul dialogurilor și acordurile de cooperare în domeniul S&T vor fi axate pe nevoi și vor avea o dimensiune semnificativă în ceea ce privește parteneriatele, competențele și finanțările incluse, precum și în ceea ce privește importanța impactului socio-economic. Proiectele se vor axa, în special, pe prioritățile identificate prin dialogul politic privind cooperarea în domeniul S&T, din cadrul forumurilor regionale și vor exista cereri specifice pentru fiecare regiune sau grup de țări partenere la cooperarea internațională. Rezultatul dialogurilor în cauză va contribui la stabilirea priorităților și a nevoilor unor acțiuni specifice de cooperare internațională în cadrul diferitelor teme din programul specific „Cooperare”.

Coordonarea bilaterală în vederea consolidării și a dezvoltării parteneriatelor în domeniul S&T

Priorităților identificate vor fi elaborate ulterior și vor fi transformate în acțiuni, prin stabilirea unor parteneriate echitabile de cooperare în domeniul S&T, prin gruparea mai multor părți interesate (parteneri din cercetare, industrie, administrație publică și societate civilă) pentru construirea de capacități și acțiuni în domeniul cercetării. Aceste parteneriate s-au dovedit a fi cel mai potrivit mecanism pentru a mobiliza în mod sinergic forțele partenerilor în cauză. Parteneriatele în cauză vor necesita abordări pluridisciplinare pentru a răspunde diferitelor nevoi existente la nivel mondial, regional și/sau național.

Dezvoltarea parteneriatelor în domeniul S&T se va realiza sub conducerea unei autorități biregionale și prin coordonarea inițiativelor politice în domeniile prioritare definite. Funcționarea acestor parteneriate va fi asigurată de grupuri de direcție, compuse dintr-un număr limitat de reprezentanți din fiecare regiune, deschise tuturor partenerilor din regiunile în cauză, luând în considerare interesele și capacitățile de cercetare ale acestora. Aceste parteneriate vor promova activitățile comune de cercetare și un dialog politic permanent privind eficiența și eficacitatea cooperării puse în aplicare, precum și identificarea nevoilor viitoare.

Susținerea coordonării politicilor naționale și a activităților desfășurate de către statele membre și țările asociate privind cooperarea internațională în domeniul S&T

În vederea promovării/incurajării unei strategii eficiente și eficace de cooperare științifică comunitară și internațională la nivelul UE, este esențială coordonarea permanentă a politicilor naționale pentru a duce la îndeplinire angajamentele asumate prin dialogurile biregionale și bilaterale în domeniul S&T.

Această coordonare va consolida eficiența și impactul inițiativelor de cooperare bilaterală în domeniul S&T în curs de desfășurare între statele membre și țările partenere la cooperarea internațională și sporește sinergiile pozitive dintre acestea. De asemenea, coordonarea va consolida elementele complementare care există între activitățile de cooperare în domeniul S&T între Comunitate și statele membre.

În plus, această coordonare va sprijini punerea în aplicare a unei „viziuni comune” prin facilitarea abordărilor programatice inovatoare și prin instaurarea unei colaborări mai strânse între și cu statele membre, în vederea dezvoltării și punerii în aplicare a unei cooperări coerente în domeniul științific și tehnologic din UE.

ANEXA II

DEFALCAREA INDICATIVĂ A SUMEI ALOCATE (în milioane de EUR)

Infrastructuri de cercetare ⁽¹⁾	1 715
Cercetarea în beneficiul IMM-urilor	1 336
Regiuni ale cunoașterii	126
Potențial de cercetare	340
Știința în societate	330
Dezvoltarea coerentă a politicilor în domeniul cercetării	70
Activități de cooperare internațională	180
Total	4 097

⁽¹⁾ Inclusiv o contribuție de maxim 200 de milioane EUR pentru mecanismul de finanțare cu partajarea riscului al Băncii Europene de Investiții, astfel cum se prevede în anexa III. O sumă de aproximativ 100 de milioane EUR va fi plătită în rate anuale în perioada 2007-2010.

ANEXA III

MECANISMUL DE FINANȚARE CU PARTAJAREA RISCULUI

În conformitate cu anexa II, Comunitatea va furniza o contribuție (acțiunea de coordonare și de sprijin) Băncii Europene de Investiții (BEI) care va fi un partener de risc pentru mecanismul de finanțare cu partajarea riscului. Acest sistem, care va fi cofinanțat de Comunitate și de BEI, vizează stimularea investițiilor din sectorul privat, din toată Europa, în activitățile de cercetare, dezvoltare tehnologică și demonstrative (CDT), precum și în inovare.

Contribuția Comunității va mări capacitatea BEI de a gestiona riscurile, care va permite, astfel, (i) un volum mai mare de împrumuturi și de operațiuni de garantare pentru un anumit nivel al riscului și (ii) finanțarea unor acțiuni europene în domeniul CDT care prezintă un grad mai ridicat al riscului, care nu ar fi posibile fără un astfel de sprijin comunitar, ceea ce va contribui la depășirea deficiențelor existente pe piață. Sistemul în cauză va urmări:

- să aducă o valoare adăugată în domeniile în care piața nu poate oferi finanțarea necesară și
- furnizarea unui efect catalizator în sprijinirea investițiilor private.

Contribuția comunitară va fi destinată pentru mecanismul de finanțare cu partajarea riscului, în conformitate cu prevederile stabilite în anexa II.

BEI va împrumuta fonduri colectate de pe piețele financiare internaționale și va oferi garanții pentru partenerii săi financiari, în conformitate cu normele, regulamentele și procedurile standard.

BEI va folosi această contribuție, pe baza principiului „primul venit, primul servit”, ca provizioane și ca repartizare a capitalului în cadrul băncii, pentru a acoperi o parte a riscurilor asociate operațiunilor desfășurate de aceasta în vederea sprijinirii acțiunilor europene eligibile în domeniul CDT.

Pe baza evaluării sale financiare, BEI va estima nivelul riscurilor financiare și va decide valoarea provizionului și a repartizării capitalului.

Evaluarea și clasificarea riscurilor și deciziile rezultate în materie de finanțare și de repartizare a capitalului vor respecta procedurile standard ale Băncii, în temeiul mecanismului său structurat de finanțare, aprobat și monitorizat de către acționari și actualizat și modificat periodic. Contribuția Comunității nu va aduce nicio modificare procedurilor respective.

Riscul pentru bugetul comunitar este limitat la sumele plătite sau la cele care urmează să fie plătite. Nu există nicio datorie contingentă pentru bugetul comunitar, având în vedere faptul că riscurile restante sunt suportate de BEI.

Contribuția comunitară se va plăti anual, pe baza unui plan multianual și luând în considerare evoluția cererii. Suma anuală va fi stabilită în cadrul programului de lucru, pe baza raportului de activitate și a previziunilor prezentate de BEI.

Acordul care trebuie încheiat cu BEI, în urma unor consultări strânse cu statele membre, va stabili termenii și condițiile în care fondurile comunitare pot fi folosite ca provizioane și repartizare a capitalului. Acordul va include următorii termenii și condiții:

- Eligibilitatea acțiunilor comunitare în domeniul CDT. În lipsa acestora, dezvoltarea infrastructurilor de cercetare finanțate de Comunitate în cadrul prezentului program specific este, în mod automat, eligibilă. Entitățile juridice stabilite în țările terțe, altele decât țările asociate, sunt, de asemenea, eligibile, în cazul în care participă la acțiunile indirecte ale celui de-al șaptelea program-cadru și costurile lor sunt eligibile pentru finanțare comunitară. Alte infrastructuri de cercetare de interes european pot fi, de asemenea, luate în considerare.

Mecanismul de finanțare cu partajarea riscului va fi oferit în toate statele membre și în toate țările asociate pentru a asigura faptul că toate entitățile juridice, indiferent de dimensiune (inclusiv IMM-urile și organismele de cercetare, în special universitățile) din toate statele membre, pot beneficia de mecanismul în cauză în vederea finanțării activităților desfășurate în cadrul acțiunilor eligibile.

Activitățile de inovare de natură comercială sunt eligibile pentru mecanismul de finanțare cu partajarea riscului doar prin utilizarea contribuției proprii a BEI.

- În conformitate cu Regulamentul privind normele de participare, adoptat în temeiul articolului 167 din tratat, acordul va stabili, de asemenea, procedurile prin care Comunitatea, în anumite cazuri justificate în mod corespunzător, poate aduce obiecții cu privire la modul de folosire a contribuției comunitare de către BEI.

- Normele pentru definirea părții de risc financiar care va fi acoperită de contribuția comunitară și pragul de risc peste care BEI poate folosi contribuția comunitară, precum și împărțirea venitului corespunzător.

Nivelul contribuției comunitare va depinde, pentru fiecare operațiune, de evaluarea riscului financiar efectuată de BEI. Nivelul provizionării totale și al repartizării capitalului pentru majoritatea operațiunilor mecanismului de finanțare cu partajarea riscului ar trebui să fie cuprins între 15 % și 25 % din valoarea nominală a operațiunilor în cauză. Nivelul provizionării totale și al repartizării capitalului din contribuția comunitară nu va putea depăși în nici un caz 50 % din împrumutul nominal sau din valoarea garanției. Riscurile se partajează pentru fiecare operațiune în parte.

- Aranjamentele prin care Comunitatea va monitoriza împrumuturile și operațiunile de garantare ale BEI, legate de contribuția comunitară, inclusiv operațiunile efectuate prin intermediul partenerilor financiari ai BEI.

BEI poate folosi contribuția comunitară doar pentru operațiunile aprobate între data intrării în vigoare a prezentului program specific și 31 decembrie 2013.

Dobânzile și veniturile generate de contribuția comunitară în cursul acestei perioade vor fi comunicate anual de BEI Comisiei, care informează Parlamentul European și Consiliul. În conformitate cu articolul 18 alineatul (2) din regulamentul financiar, dobânzile și veniturile în cauză se consideră venituri atribuite mecanismului de finanțare cu partajarea riscului și se includ în buget.

În momentul adoptării programului de lucru, Comisia poate decide să realoce, în scopul altei acțiuni indirecte a „Infrastructurii de cercetare” din cadrul prezentului program specific, orice sumă neutilizată de mecanismul de finanțare cu partajarea riscului și, prin urmare, recuperată de la BEI, după evaluarea efectuată la jumătatea programului, astfel cum se prevede în anexa II la programul-cadru. Evaluarea în cauză va include o evaluare externă a impactului produs de mecanismul de finanțare cu partajarea riscului.

Comisia va monitoriza îndeaproape utilizarea eficientă a contribuției comunitare, inclusiv evaluarea ex post a caracteristicilor de succes ale acțiunii și va prezenta rapoarte periodice comitetului de program. În plus, Comisia va include principalele rezultate în domeniu în raportul anual privind activitățile de cercetare și de dezvoltare tehnologică, pe care îl transmite Parlamentului European și Consiliului, în temeiul articolului 173 din tratat.

ANEXA IV

PUNEREA ÎN APLICARE COMUNĂ A PROGRAMELOR DE CERCETARE NECOMUNITARE

În continuare este prezentată, cu titlu indicativ, o inițiativă de punere în aplicare comună a programelor naționale de cercetare, care ar putea face obiectul unei decizii separate, în temeiul articolului 169 din tratat. Se pot identifica și propune și alte inițiative, în cursul procesului de punere în aplicare a celui de-al șaptelea program-cadru.

În cazul în care se adoptă o astfel de decizie, se instituie o structură specială de punere în aplicare, împreună cu structura organizațională și cu organismele de conducere corespunzătoare necesare în vederea punerii în aplicare a acțiunii în cauză. În conformitate cu anexa II, Comunitatea ar putea oferi sprijin financiar pentru inițiativa în cauză, în limita sumei prevăzute în anexa II, și ar putea participa în mod activ la punerea în aplicare a acțiunii prin cele mai adecvate mijloace.

Inițiativa bazată pe articolul 169 din Tratatul CE, în domeniul IMM-urilor care desfășoară activități de cercetare

Obiectivul va consta în lansarea și punerea în aplicare a unui program comun în domeniul cercetării și dezvoltării în beneficiul IMM-urilor care desfășoară activități de cercetare, în vederea creșterii capacității acestora de cercetare și inovare. Pe baza programului Eureka, această inițiativă va stimula și sprijini proiecte transnaționale în domeniul cercetării și dezvoltării, desfășurate de astfel de IMM-uri. Această inițiativă completează alte acțiuni axate pe IMM-uri, desfășurate în contextul celui de-al șaptelea program-cadru.

Comunitatea va furniza sprijin financiar pentru această inițiativă și va participa la punerea sa în aplicare prin cele mai adecvate mijloace.

ANEXA V

**INFORMAȚII CARE TREBUIE FURNIZATE DE CĂTRE COMISIE, ÎN CONFORMITATE CU
ARTICOLUL 8 ALINEATUL (4)**

1. Informații privind acțiunile, care permit monitorizarea fiecărei propuneri pe întreaga sa durată de viață și care se referă în special la:
 - propunerile prezentate;
 - rezultatele evaluărilor pentru fiecare propunere;
 - acorduri de grant;
 - acțiuni realizate.
2. Informații privind rezultatul fiecărei cereri de oferte și a punerii în aplicare a acțiunilor, și care se referă în special la:
 - rezultatele fiecărei cereri de oferte;
 - rezultatul negocierilor privind acordurile de grant;
 - punerea în aplicare a acțiunilor, inclusiv datele referitoare la plată și rezultatul acțiunilor.
3. Informații privind punerea în aplicare a programului, inclusiv informații relevante la nivelul programului-cadru, al programului specific și al fiecărei activități.

Aceste informații (în special cele privind propunerile, evaluarea acestora și acordurile de grant) ar trebui să fie furnizate într-un format uniform și structurat, care poate fi lizibil și prelucrat pe cale electronică prin intermediul unui sistem informatic de raportare și informare ce permite analiza directă a datelor.
